

מהם פרכוסי חום?

פרכוס חום היא תופעה שכיחה המופיעה בכ- 4%-2% מהילדים. התקפים אפילפטיים הם סימנים חולניים חולפים, הנובעים מהתפרצות של פעילות חשמלית מוגברת ועודפת בתאי העצב במוח, התקפים אלה נקראים גם פרכוסים או עוויתות. פרכוס חום נגרם ע"י גירוי חשמלי למוח המופיע בזמן עליית חום הגוף ומתבטא בתנועות קצביות של הגפיים, או לחילופין, בקשיחות כל הגוף, כאשר הילד מנותק מסביבתו. תופעות אפשריות אחרות הן: גלגול עיניים, הפרשת-רוק מהפה, כחלון-העור, רפיון הגוף. כמובן שהאירוע עצמו מפחיד מאוד להורים, אך יש לדעת כי פרכוס-חום אינו מהווה סכנה לילד!

מחלת האפילפסיה מוגדרת כהתקפים אפילפטיים חוזרים שאינם נגרמים בלעדית עי גורם חיצוני חולף, מחלה זאת נקראת מחלת הנפילה או כפיון. לא כל התקף אפילפטי מעיד על מחלת האפילפסיה. התקפים אפילפטיים חולפים יכולים לנבוע כאירוע חולף כתוצאה משינוי סביבתי למשל פרכוסי חום בילדים, פרכוסים כתוצאה מירידה דרסטית של רמת הדם בגוף או בעקבות חבלת ראש.

מרבית פרכוסי-החום מתרחשים ביום הראשון של מחלת-החום ולעיתים זהו הסימן הראשון שהילד חולה. רוב פרכוסי החום מוגדרים כפרכוסי חום "פשוטים" – כלומר פרכוסים הנמשכים פחות מ-15 דקות, אופי הפרכוס הינו כללי (תנועות של כל הגפיים). לעיתים נדירות יכול האירוע להימשך מעל 15 דקות, זמן שלהורים נדמה כנצח.

גיל וגורמי-סיכון

פרכוסי-חום מופיעים בגילאים שבין שישה חודשים ל-6 שנים. ילדים בעלי רקע משפחתי של פרכוסי-חום (הורים או אחים/אחיות) הינם בעלי סיכוי מוגבר להתפתחות פרכוס.

האם פרכוס-חום גורם נזק מוחי?

לא, אלא אם כן נמשך הפרכוס מעל שעה (60 דק'). פרכוס קצר יותר לא גורם כל נזק למוח. מחקרים הראו שאין פגיעה ב IQ, ביכולות האקדמיות ובהתנהגות לאחר פרכוסי חום "פשוטים".

מה הסיכוי להתפתחות מחלת-התכווצויות / אפילפסיה בעתיד?

כאן התשובה מעט מורכבת, מאחר שהיא תלויה בגורמי סיכון, בגיל הילד ובסוג הפרכוס. מאחר שרוב פרכוסי החום מוגדרים כפרכוסי חום "פשוטים" – אצל רוב הילדים הסיכון להתפתחות אפילפסיה שווה לסיכון באוכלוסיה הכללית (כלומר 1%). גם במקרים בהם מדובר בפרכוס חום שאינו "פשוט" ובילד עם מספר גורמי סיכון, מדובר בעליה קטנה יחסית בשכיחות האפילפסיה אצל ילדים אלו, של כ- 2.4%.

הסיכוי לפרקוס חום חוזר בעתיד

הסיכוי להופעה חוזרת של פרקוס חום תלוי בעיקר בגיל הופעת פרקוס החום הראשון. סיכויי החזרה נעים בין 50% בילדים שפרקוסו בזמן חום לפני גיל שנה, ל-30% בילדים שאצלם פרקוס החום הראשון אירע לאחר גיל שנה. החדשות הטובות: פרקוסי חום נעלמים ואינם חוזרים לאחר גיל 5-6 שנים.

האם ניתן למנוע פרקוס חום חוזר?

באופן מפתיע, מחקרים מראים כי מתן טיפול להורדת-חום באופן קפדני מתחילת מחלת החום, אינו מקטין את הסיכוי להופעת פרקוסי חום. במקרים מיוחדים, ניתן להצטייד בתרופה נוגדת פרקוס, הניתנת דרך פי הטבעת. מתן תרופה זו בתחילת הפרקוס יכול לקצר את משך הפרקוס. אך טיפול זה ניתן במקרים מורכבים בלבד, אינו מומלץ לשימוש ברוב המקרים וכמובן דורש תיאום עם הרופא המטפל.

מה עושים כאשר הילד מפרקס?

ראשית – לא להיכנס לפאניקה. הדבר החשוב ביותר הוא לדאוג כי תנוחת-הילד תאפשר לו לנשום באופן הטוב ביותר, כלומר השכבת הילד על צידו, כאשר הראש פונה הצידה, תנוחה העוזרת למניעת חסימת דרכי אויר וכדי שלא ייחנק במקרה שיקיא. אין לשים דבר בתוך פיו של הילד, אין לפתוח את פיו בכוח. יש לפנות מסביבתו הקרובה של הילד כל חפץ היכול לפגוע בו תוך כדי התכווצויות הגפיים. למרות המצב, יש לנסות להסתכל בשעון כדי לקבוע את משך האירוע ואופי ההתכווצות על מנת לדווח לרופא. במידה שהאירוע נפסק תוך פחות מחמש דקות יש למדוד לילד חום, במידת-הצורך לתת תרופה להורדת החום ולגשת מיד לבדיקת-רופא. במידה שהפרקוס נמשך יותר מ 5 דקות – יש להזמין אמבולנס ולהגיע לחדר מיון.

ביבליוגרפיה- מרכז רפואי שערי צדק
הרחבה תפורסם באתר www.monitors.co.il

דוא"ט: אבריאותכט@מוניטורקיץ

